

142 ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ВЕСЕЛИН ХАНЧЕВ“

София 1618, район „Красно село“, ул. „Пчела“ 21

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА

ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННО НАПУСКАНЕ ОТ УЧИЛИЩЕ

Училищната програма за превенция на ранно напускане на ученици е изработена на основание чл. 263, ал.1, т.8 от Закона за предучилищно и училищно образование, Наредба за приобщаващото образование и е съответствие с рамкови европейски и национални документи, Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието и е в контекста на Европейската платформа срещу бедността и социалното изключване, на предложената от Европейската комисия „Стратегия за интелигентен устойчив растеж „Европа 2020“ и на препоръките, направени във връзка с тях по отношение превенцията на социалното изключване и за по-добро образование и грижи в периода на ранното детство, насочени към осигуряване на всички деца ученици на възможности за най - добър старт в живота.

Принципи

Училищната програма за превенция на ранно напускане на ученици кореспондира с темата за включващото образование като предпоставка за предотвратяване на социалното изключване. Базира се на основни принципи на включващото образование:

- Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование
- Всяко дете може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава
- В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, социален произход, вероизповедание, обществено положение,увреждане или друг статус
- Включващото образование предполага промени в образователната система, за да може тя да се адаптира към потребностите на конкретното дете в много по- голяма степен, отколкото детето да се адаптира към системата
- Различията между децата са източник на многообразие и богатство, а не на проблеми
- Възгледите и мнението на детето трябва да бъдат взети предвид при неговото участие в училище. Детето следва да бъде стимулирано да участва активно в образователния процес
- Всички аспекти на образованието, програми и методи на преподаване, както и формите на комуникация следва да бъдат адаптирани, за да се създадат възможности за включване.

Визия

Програмата за превенция на ранно напускане на ученици от училище се основава на иновативно, гъвкаво и личностно-ориентирано обучение:

- учениците да получат пълноценни знания, умения и компетентности

- да се изградят като свободни и морални личности, способни да живеят и работят заедно, да общуват помежду си, да поемат отговорности
- да развиват творческите си заложби и способности
- да изградят умения и навици за здравословен начин на живот
- училището да се утвърди като конкурентно способен и привлекателен център за всички ученици.

Осигуряване на ефективна, качествена и достъпна **подкрепа** за ученици, застрашени от ранно напускане на училището, която осигурява пълноценна личностна реализация в училищния живот, като се фокусира върху:

- разнообразни дейности, насочени към удовлетворяване на желанията и потребностите на учениците;
- съчетаване на класно-урочни, извънурочни и извънкласни форми на обучение и възпитание;
- работа с талантливи деца;
- работа с деца в неравностойно социално положение;
- работа с деца със специални образователни потребности;
- работа с деца с различна етническа принадлежност;
- уютна и функционална образователна среда

Идентификация на проблема

Ранното напускане на ученици от училище е социален и педагогически проблем. Причините за това са комплексни.

В социален аспект причини за появата им могат да се търсят:

- В семейната среда
- В мотивацията на учениците за учебен труд
- В слабия стремеж за личностна реализация в училищната среда

В педагогически аспект причини за появата им могат да се търсят:

- Липса на интерес или слаби постижения в учебните занятия
- Допускане на неизвинени отсъствия
- Loши прояви по отношение на дисциплина и междуличностно общуване в училище
- Определен брой слаби оценки, което неминуемо ги поставя в групата на застрашени от напускане.

Предприемане на мерки за превенция ранното напускане:

1. Анализ на ситуацията в началото на учебната година.
2. Оценка на риска от ранно напускане на ученици. Идентифициране на рискови фактори, предшестващи напускането:
  - Продължително отсъствие от училище
  - Проблемна семейна среда
  - Трудна адаптация към изискванията в училище

SWOT-АНАЛИЗ

Силни страни:

- Квалифицирани учители
- Интерактивни методи на обучение
- Извънкласни дейности
- Възможности за изява
- Създаване на приятелска среда
- Добра материална база

- Работа по проекти

Слаби страни:

- Недостатъчна ефективност на взаимодействието „училище – родители“

Възможности:

- Ранно идентифициране на учениците в рисък
- Нови форми за по-голямо ангажиране на родителите
- Обучение на педагогическия екип да идентифицира и решава социалните, образователните, поведенческите и други проблеми, които поставят децата в рисък да напуснат училище
- Разработване и прилагане на обучителни, извънкласни и извънучилищни програми за мотивиране и задържане на учениците
- Консултиране, професионално ориентиране и чрез активна работа със семейството
- Поддържане на база данни, индивидуално портфолио, индивидуални програми за всяко застрашено дете
- Разширяване на връзките с извънучилищните институции

Заплахи:

- Недостатъчно грижи и заинтересованост от страна на родителите
- Липса на ефективни санкции за родителите
- Нисък жизнен стандарт на част от семействата
- Проблеми в семействата, водещи до напускане на ученици от училище
- Липса на финансови възможности за подкрепа на застрашените от напускане

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Обща цел: Създаване на подкрепяща среда за учениците в училище

Подцели:

1. Изграждане на мотивация за посещение на училище и участие в живота на училищната общност
  - Индикатор за постигане – неизвинени и извинени отсъствия (намаляване)
2. Създаване на положителни нагласи към учебния процес
  - Индикатор за постигане – успехът на застрашените ученици

МЕРКИ (ДЕЙНОСТИ) ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА НАПУСКАНЕ ОТ УЧИЛИЩЕ

1. Своевременно идентифициране на признаците за изоставане в усвояването на училищния материал и застрашеност от напускане ("ранен учебен неуспех").

Срок: постоянно

отг. Класните ръководители

- 1.1. Изготвяне на ежемесечни отчети от класните ръководители за броя на отсъствията и причините, поради които учениците отсъстват.

Срок: постоянно

отг. класните ръководители

- 1.2. Изработка ежегодно актуализиране на регистър на застрашените от отпадане деца.

Срок: постоянно

отг. кл. ръководители и психолог

- 1.3. Анализ на постиженията на застрашените от напускане ученици и осъществяване на педагогическа подкрепа от страна на учителите и училищното ръководство.

- Срок: два пъти в годината:
в края на I-ви срок и в края на
учебната година
отг. кл. ръководители и психолог
- Разработване на наваксващи програми по съответните предмети.
- Срок: два пъти в годината:
в края на I-ви срок и в края на
учебната година
отг. кл. ръководители и учителите
по предмети
- Провеждане на задължителна допълнителна индивидуална и групова работа по съответните предмети, предоставяща възможности за индивидуален темп при усвояване на учебния материал от застрашените от напускане ученици.
- Срок: постоянно
отг. кл. ръководители и учителите
по предмети
- Определяне на учители-наставници за учениците.
- отг. директор
- 2. Включване на застрашените от отпадане ученици в извънкласни и извънучилищни дейности.**
- Срок: м. октомври
отг. кл. ръководители.
- 2.1. Откриване на силните страни на личността.**
- Срок: постоянно
отг. кл. ръководители и учителите
по предмети
- 2.2. Развиване на силните страни на личността чрез индивидуална работа с учениците или включването им в групи за извънкласни дейности класните и психолог.**
- Срок: постоянно
отг. кл. ръководители и учителите
по предмети
- 2.3. Осигуряване на публични изяви на учениците с изявени дарби.**
- Срок: постоянно
отг. класните и учителите по
предмети
- 3.Осъществяване на ефективен диалог между училището и семействата на застрашените от отпадане ученици.**
- Срок: постоянно
отг. кл. ръководители, психолог
- Въвеждане на алтернативи на традиционната родителска среща директор.
- Срок: при необходимост
отг. зам. директор и директор
- Организиране на кампании, които да стигнат до родители и настайници.
- Срок: постоянно
отг. ръководството на училището и
кл. ръководители
- Засилване на контрола върху отсъствията и своевременно информиране на родителите.
- Срок: постоянно
отг. кл. ръководители
- Разпределение на отговорностите и ангажиментите по отношение посещаемостта на училище между класните ръководители и родителите.
- Срок: постоянно

отг. кл. ръководители, зам.
директор УД.

*Програмата е приета на заседание на ПС на 142 ОУ, протокол № 17/ 03.09.2021г. и е
утвърдена със заповед на №1338-1529/ 03.09.2021 г. на директора на 142 ОУ.*